

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Høyring av verneplan for skog

Grisetstranda naturreservat, Rauma kommune

Rik edellauvskog ved Grisetstranda sett mot sør. Foto: Øivind Leren

Innhald

Bakgrunn	3
Tilbodet	3
Heimelsgrunnlag.....	4
Verneplanen sitt omfang.....	4
Skildring av område.....	5
Vegetasjon, skogstruktur og påverknad.....	5
Verneinteresser	6
Føremål	6
Andre interesser	6
Tekniske inngrep	7
Planstatus	7
Skogbruksopplysningar	7
Litteratur	8
Saksgang	8
Vidare sakshandsaming	9
Framlegg til verneforskrift.....	10

Bakgrunn

Gjennom behandlinga av stortingsmeldinga Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfald (Meld. St. 14 (2015-2016)) vedtok Stortinget ei opptrapping av skogvernet i Noreg til 10 % av skogarealet. I februar 2022 var om lag 5,2 % av skogarealet og ca. 3,9 % av den produktive skogen verna i Noreg. Det er eit nasjonalt miljømål at «*et representativt utval av naturtypane i skog blir verna for kommande generasjonar*». Vern av skog er også viktig for å nå fleire av dei andre miljømåla, til dømes at «*utrydding av trua artar i skog skal opphøyra og status for artar i nedgang skal ha blitt forbetra innan 2020*» og at «*mangfald av naturtypar i skog skal bli tatt vare på eller gjenopprettast innanfor sitt naturlege utbreiingsområde, og slik at alle stadeigne artar finns i levedyktige bestandar*».

I stortingsmeldinga vert auka skogvern framheva til å ha stor positiv effekt på trua artar i skog, og Regjeringa vil vidareføre det langsiktige arbeidet med skogvern. Dette skal skje ved vern av offentleg eigd skog og ved friviljug vern av privateigd skog. Friviljug vern inneber at skogeigarane tilbyr staten vern av eigen skog.

Dersom ein har naturfagleg kunnskap om det aktuelt tilbodsområde frå før, kan slike data bli lagt til grunn for ein eventuell verneplanprosess. Dersom området ikkje er kartlagt tidlegare, vil miljøvernstyresmaktene også vurdere tilbodet og sette eventuelt i gang med naturfaglege registreringar for å kartlegge verneverdiar. I Møre og Romsdal er ein vesentleg del av den verneverdige skogen kartlagt tidlegare og aktuelle data er tilgjengelege i www.naturbase.no.

Om det på bakgrunn av ei slik registrering vil vere aktuelt å fremme eit verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomførast forhandlingar med grunneigar om avgrensing, verneforskrift og økonomisk erstatning. Når staten og grunneigar er kome til semje om desse punkta, vil området gjennomgå ei vanleg saksbehandling i tråd med naturmangfaldlova.

Tilbodet

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal fekk tilbod om frivillig skogvern på gnr/bnr 92/3 i Rauma kommune. Tilbodet vert dagsett 10.februar 2021 og vert fremma via ALLSKOG SA. Området føreslått vern, Grisetstranda (tidlegare kalla Grisetlia) naturreservat, omfattar eit areal på 411 dekar.

Det naturfaglege grunnlaget for eit vern er dokumentert ved registreringar av naturverdiane gjennom kartleggingar i 2004 og 2016 av John Bjarne Jordal m.fl.

ALLSKOG har taksert skogen i tilbodsområdet, og det blir forhandla fram ein erstatningsavtale med grunneigaren. Området vil ikkje bli tilrådd verna før avtalen om erstatning er signert, men ALLSKOG har på vegne av grunneigaren akseptert at planprosessen vert sett i gang.

Heimelsgrunnlag

Vern av spesielle område eller førekomstar skjer i medhald av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfald (naturmangfaldlova) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfaldlova er det gitt heimel for oppretting av ulike vernekategoriar. Vernekategorien naturreservat, som er det strengaste vernet etter naturmangfaldlova, jf. § 37, vil bli bruka for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om oppretting av naturreservat vert gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfaldlova, som lyder slik:

«Som naturreservat kan vernes områder som:

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur
- b) representerer en bestemt type natur,
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

Verneplanen sitt omfang

Namn	Kommune	Fylke	Areal	Verneform	Eigedom	M.o.h.	Verdi
Grisetstranda naturreservat	Rauma	Møre og Romsdal	411 daa	Naturreservat	92/3	15 - 650	Svært viktig (A)

Bruntelg *Dryopteris expansa* (NT) funnet ved Grisetstranda naturreservat. Foto: Asbjørn Børset

Skildring av område

Lokaliteten ligg i ei vestvendt, bratt li i Innfjorden og strekk seg frå fjorden og opp mot 250 meter mot Grisetkollen, samt både sør og nord for tilbodsområde. Skogentypen er rik edellauvskog med alm-linde utforming. Berggrunnen består av ikkje inndelt gneis og lausmassar av morene (sand, grus og stein) og rasmateriale. Lokaliteten ligg i boreonemoral til sørboreal vegetasjonssone og i klart oseanisk vegetasjonssesjon. Stein- og snøras set preg på vegetasjonen mange stader og gjer at skogen har ein dynamisk suksesjon.

Vegetasjon, skogstruktur og påverknad

Området er ei bratt, soleksponert lise som strekk seg frå fjord til fjell. Naturtypen er knytt til rik edellauvskog i bratt, delvis ras utsett terreng. Utforminga alm-linde-skog (NT) er karakteriserast av eit rikt artsmangfald av mellom anna epifyttar. Edellauvskogen har også innslag av gråor-heggeskog i nedre delar. Vegetasjonen er dominert av lågurtskog og høgstaudeskog med ein del bregnerike parti. Skogen pregast av mykje alm (VU) og hassel, samt grove dimensjonar av osp og selje. Av karplanter som indikerer rik edellauvskog er det til dømes registrert tyrihjelme *Aconitum septentrionale* (ansvarsart), bruntelg *Dryopteris expansa* var. *willeana* (NT) og fuglereir *Neottia nidus-avis* (NT). Lungeneversamfunnet er somme stader nokså velutvikla. Soppen almevedfleck *Lopadostoma pouzarii* (NT) ble registrert her i 2016. Av fuglar er det registrert over 40 artar i området (1986-2001), mellom anna hekkande kvitryggspett *Dendrocopos leucotos*, grønspekk *Picus viridis*, sandsvale *Riparia riparia* (VU) og fiskemåke *Larus canus* (VU).

Skogen er middelaldrande til gammal med noko daudt trevirke, og ein del gamle og grove tre. I nedre del mot traktorveg er det spreitt platanlønn *Acer pseudoplatanus* (SE - svært høg risiko). Det beste

for naturverdiane er om skogen får vera minst mogleg påverka. Det er ønskjeleg med fjerning av framande artar. For artanes distribusjonsmoglegheit er det eit godt økologisk nettverk kring lokaliteten. Rik edellauvskog finst spreidd mange stadar i dei bratte li-sidene i kommunen. Det er ein parallell verneplanprosess ved Hanekamhaug som også omhandlar vern av edellauvskog i same kommune.

Verneinteresser

I evalueringa av ordninga frivillig skogvern av 2016 (NINA Rapport 1352) kjem det fram at Møre og Romsdal har låg vernedekning av naturtypar i skog som kystfuruskog, edellauvskog og bekkekløfter. I tillegg kjem det fram at det er manglande vernedekning av produktiv skog i lågareliggande område, og i varme vegetasjonssonar som sørboreal – nemoral.

Innanfor føreslått vernegrense dominerer rik edellauvskog med godt utvikla vegetasjonstypar. Skogstrukturen er variert med dynamiske forstyrningar av ras, og elles lite rørt av menneskeleg aktivitet. Indikatorartar som brutelg og fuglereir understøttar at dette er ein varmekjær skogtype i boreonemoral til sørboreal sone. Kontinuitetsartar som almeflekkved indikerer at her er det god økologisk tilstand i ein gamal skog.

Området for føreslått vern treff på manglande vern da det både er den naturtypen vi ønskjer verne meir av, den ligg i boreonemoral til sørboreal vegetasjonssone. Over 75% av område har svært høg til høg produktivitet. Slik sett oppfyller område mål om å tette manglane i skogvernet. I forhold til miljømål for å ta vare på trua natur, inneheld område den trua naturtypen frisk edellauvskog (NT) og fleire raudlista artar knytt til rik edellauvskog. Naturkvalitetane er vurdert som svært høge (A-verdi) og skogstrukturen er i god utvikling med lite påverknad.

Økologisk nettverk for artane som finns i dette økosystemet er gode, da dette er del av fleire edellauvskogar langs fjordstroka i Romsdalen. Organismane knytt til denne skogtypen har såleis gode spreingsmoglegheiter til andre noder (knutepunkt) for å ivareta symbiosar og variasjon. Dette nettverket av rike edellauvskogar har vi særskild fokus på å verne for å auke økologisk robustheit.

Området er i svært stor grad med på å oppfylle mål for verneplan for skog i Møre og Romsdal.

Føremål

Føremålet med forskrifta er å ta vare på eit verdfullt skogsområde som inneheld trua og sjeldan natur. Området representerer ein naturtype med store verdiar knytt til rik edellauvskog. Skogen er velutvikla og har fleire kravfulle artar som alm og ask. Det er ei målsetting å behalde verneverdiane i mest mogleg urørt tilstand, og eventuelt vidareutvikle dei.

Andre interesser

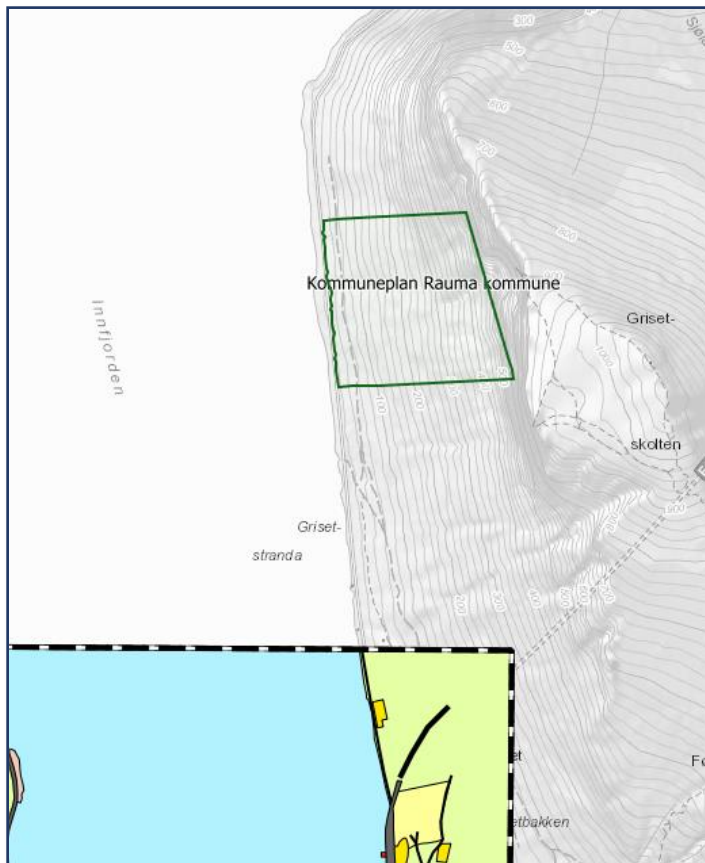
Det er ikkje registeret andre brukarinteresser i område.

Tekniske inngrep

Det går ein gjengrodd traktorveg gjennom sørlege delen av område.

Planstatus

Arealet er sett av til LNF (landbruks- natur- og friluftsområde) formål jf. figur under som er henta frå den gjeldande kommuneplanen sin arealdel

Skogbruksopplysningar

Totalareal: ca. 410 daa

Produktivt skogareal(AR5): ca. 308 daa

Skog, særskilt høyt bonitet	Skog, høyt bonitet	Uproduktiv skog	Jorddekt fastmark	Skrinn fastmark
244	64	38	22	43

Det er ikkje utført skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i området.

Svært viktige naturtyper: 209 da – Rik edellauvskog

Svært bratt og frodig areal med lauvskog, utan vegdekning. Heile nedre del av lia er registrert som svært viktig naturtype. Området har liten betydning for skogbruket i dag

Litteratur

Jordal, J. B. & Stueflotten, S. 2004. Kartlegging av biologisk mangfold i Rauma kommune, Møre og Romsdal. Rauma kommune, rapport. 192 s. + kart

Jordal, J. B. m.fl. 2017. Naturtypekartlegging i Møre og Romsdal i 2016, med vekt på revisjon av skoglokalitetar. Rapport J.B. Jordal nr. 1 - 2017.

Evalueringa av norsk skogvern i 2016, NINA Rapport 1352

Saksgang

Formell start på verneplanarbeidet for Grisetstranda naturreservat vart meldt 11.01.2022 med namnet Grisetlia, og frist for innspel var 15.02.2022.

Vi fekk følgjande merknader til oppstartsmeldinga:

Statnett (brev datert 23.02.2022) uttalar følgjande;
«Statnett har ikke transmisjonsnett eller planer som blir berørt av de foreslåtte verneområdene og har derfor ingen merknader»

Statens vegvesen (brev datert 21.01.2022)
«Ingen merknader».

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 09.02.2022)
«Ingen merknader.»

Møre og Romsdal fylkeskommune (brev datert 14.02.2022)
«Ingen merknader.»

NVE (brev datert 15.02.2022)
«Så langt vi kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i det foreslåtte verneområdet.»

Forsvarsbygg (brev datert 20.01.2022)
«Vi ser ingen konflikter med foreslått verneområdet. Vi ber likevel om at de tek naudsynte unntak for militær operativ verksemd inn i forskrift til verneplanen. Vi ber og om at det særskilte unntaket for avgang og landing med Forsvaret sine luftfartøy vert tatt med i forskrift, for å ivareta omsynet til militær luftoperativ verksemd. Vi har ingen ytterlegare merknader til verneframlegget.»

Kartverket (brev datert 25.01.2022)
«Griset er vedtatt for gardsnamnet. Grisetlia er ikkje registrert i SSR, og er nok nylaga. Grisetlia er greitt for grunneigaren, som også viser til eigaren av 92/2. Sistnemnde meiner Grisetstranda er dekkande for området nord for gardane. Statsforvaltaren kan vurdere namnet Grisetstranda (vedtatt skrivemåte).»

STATSFORVALTAREN SIN VURDERING AV MERKANDANE

Innspel frå Forsvarsbygg om direkte unntak frå vernereglane for operativ militær verksemd er med i standardutforming av verneforskrift, jf. § 6 d)

Kartverket sin merknad til områdenamn er tatt til etterretning og i dette verneframlegget er områdenamnet endra frå Gristelia til Gristetstranda naturreservat.

Vidare sakshandsaming

Verneforslaget med skildring av området, vernekart og forslag til verneforskrift blir sendt på ei felles sentral og lokal høyring med **frist 6. juli 2022**. Føremålet med høyringa er å få fram opplysningar om interesser som kan bli råka av det planlagde vernet.

Etter høyringa vil Statsforvaltaren summere opp innkomne fråsegner, kommentere desse og utarbeide ei tilråding om vern til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil etter dette lage innstilling til Klima- og miljødepartementet og vedtak om vern blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

Framlegg til verneforskrift

Forslag til forskrift om vern av Grisetstranda naturreservat i Rauma kommune i Møre og Romsdal fylke

Fastsett ved kongeleg resolusjon .... med heimel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfald (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremma av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (føremål)

Føremålet med forskrifta er å ta vare på eit verdfullt skogsområde som inneheld trua og sjeldan natur. Området representerer ein naturtype med store verdiar knytt til rik edellauvskog. Skogen er velutvikla og har fleire kravfulle artar som alm og ask.

Det er ei målsetting å behalde verneverdiane i mest mogleg urørt tilstand, og eventuelt vidareutvikle dei.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet omfattar følgjande gnr./bnr.: Rauma kommune: 92/3.

Naturreservatet dekker eit totalareal på ca. 411 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... Dei nøyaktige grensene for naturreservatet skal merkast av i marka. Knekkpunkta skal koordinatfestast.

Verneforskrifta med kart blir oppbevart i Rauma kommune, hos Statsforvaltaren i Møre og Romsdal, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernereglar)

I naturreservatet må ingen gjere noko som skadar verneverdiane som går fram av føremålet med vernet.

I naturreservatet gjeld følgjande vernereglar:

- a) Vegetasjonen, medrekna daude buskar og tre, er verna mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter og sopp medrekna lav eller delar av desse frå naturreservatet. Planting eller såing av tre og annan vegetasjon er forbode.
- b) Dyrelivet, medrekna reirplassar og hiområde, er verna mot skade, øydelegging og unødige forstyrring. Utsetting av dyr er forbode.
- c) Det må ikkje setjast i verk tiltak som kan endre naturmiljøet, som til dømes oppføring av bygningar, anlegg, gjerde og andre varige eller mellombelse innretningar, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båtar, framføring av luftleidningar, jordkablar, kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering eller anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller anna form for forureining, etterlating av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske utryddingsmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga av tiltak er ikkje uttømande.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbode.
- e) Bålbrenning er forbode.

§ 4. (generelle unntak frå vernereglane)

Vernereglane i § 3 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt og fangst i samsvar med gjeldande lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldande lovverk.
- d) Vedlikehald og bruk av eksisterande jakttårn.
- e) Beiting
- f) Utsetting av saltsteinar.
- g) Oppsetting av mellombelse mobile jakttårn for storviltjakt.
- h) Fjerning av mindre mengder kvist i samband med utøving av storviltjakt.
- i) Bålbrenning med tørrkvist frå bakken eller medteken ved i samsvar med gjeldande lovverk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.

I naturreservatet gjeld følgjande regler om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel på land og i vatn er forbode, medrekna landing og start med luftfartøy.
- b) Utanom eksisterande merka stiar er sykling, riding og bruk av hest forbode.

§ 6. (generelle unntak frå reglane om ferdsel)

Ferdselsreglane i § 5 er ikkje til hinder for gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsverksemd, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgåver som er fastsett av forvaltningsstyresmakta. Unntaket gjeld ikkje for øvingsverksemd.

Ferdselsreglane i § 5 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a) Naudsynt motorferdsel i samband med uttransport av sjuke og skadde bufe. Køyretøy som nyttast skal vere skånsame mot markoverflata. Det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet i forkant av køyring.
- b) Naudsynt uttransport av felt elg og hjort med lett beltekøyretøy som ikkje set varige spor i terrenget.
- c) Landing og start med Forsvaret sine luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsreglar)

Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje dispensasjon til:

- a) Istandsetting, vedlikehald og skjøtsel av kulturminne.
- b) Tiltak i samband med forvaltning av vilt og fisk.
- c) Naudsynt uttransport av felt elg og hjort andre køyretøy enn lett beltekøyretøy som nemnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d) Ringbarking, hogst og uttak av gran, platanlønn og andre framande treslag
- e) Merking og rydding av nye stiar
- f) Avgrensa bruk av naturreservatet for aktivitetar nemnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g) Oppsetting og vedlikehald av gjerde

- h) Gjenoppføring av bygningar og anlegg som går tapt ved brann eller naturskade
- i) Bruk av naturreservatet til miljøtilpassa reiselivsverksemd i samsvar med plan godkjent av forvaltningsstyresmakta
- j) Øvingskøyning for formål nemnt i § 6 første ledd
- k) Naudsynt motorferdsel for aktivitetar etter § 4 bokstav f og § 7 bokstav b, d, g og h.

§ 8 (generelle dispensasjonsreglar)

Forvaltningsstyresmakta kan gjera unntak frå forskrifta dersom det ikkje strir mot føremålet med vernet og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom omsynet til tryggleik eller omsynet til vesentlege samfunnsinteresser gjer det naudsynt, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 (skjøtsel)

Forvaltningsstyresmakta, eller den forvaltningsstyresmakta bestemmer, kan setja i verk tiltak for å oppretthalda eller oppnå den natur- og kulturtilstanden som er føremålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeidast forvaltningsplan med nærare retningsliner for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan innehalde nærare retningsliner for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsstyresmakt)

Miljødirektoratet fastset kven som skal vere forvaltningsstyresmakt etter denne forskrifta.

§ 12. (iverksetting)

Denne forskrifta trer i kraft straks